

Udržitelná móda

a budúcnosť fashion priemyslu

o mne...

- Študovala Marketing Management v Londýne
- Pracovala ako Senior Account Manager v PR agentúre Dynamic Relations
- Zastrešuje komunikáciu podujatí Fashion LIVE! a SFC
- Pripravuje podcast o udržateľnosti so zaujímavými hosťami - Nová doba udržateľná
- S inšpiratívnymi Slovákmi sa rozpráva aj v podkastoch BIG STORIEZZ by Babsy a Pre mamy s Babsy

fast fashion...

- Módny priemysel je druhý najšpinavší na svete hneď po ropnom
- “Fast fashion” začala vznikáť ako biznis model 80.tych rokov
- Pionierom bol Amancia Ortega, zakladateľ ZARY
- Cieľom bolo ponúknuť ľuďom rýchlo a lacno nové trendy, ktoré boli prezentované na svetových fashion weekoch
- Synonymom fast fashion sú značky ZARA, H&M, Primark, Peacocks, Topshop

fashion biznis...

- Rýchla móda má veľký dopad na klimatickú krízu, zdravie a práva ľudí a ekosystémy
- Módne reťazce ponúkajú až 52 kolekcií ročne
- Rýchla móda je nekvalitná, lacná, založená na trendoch, ktoré strácajú po roku relevanciu

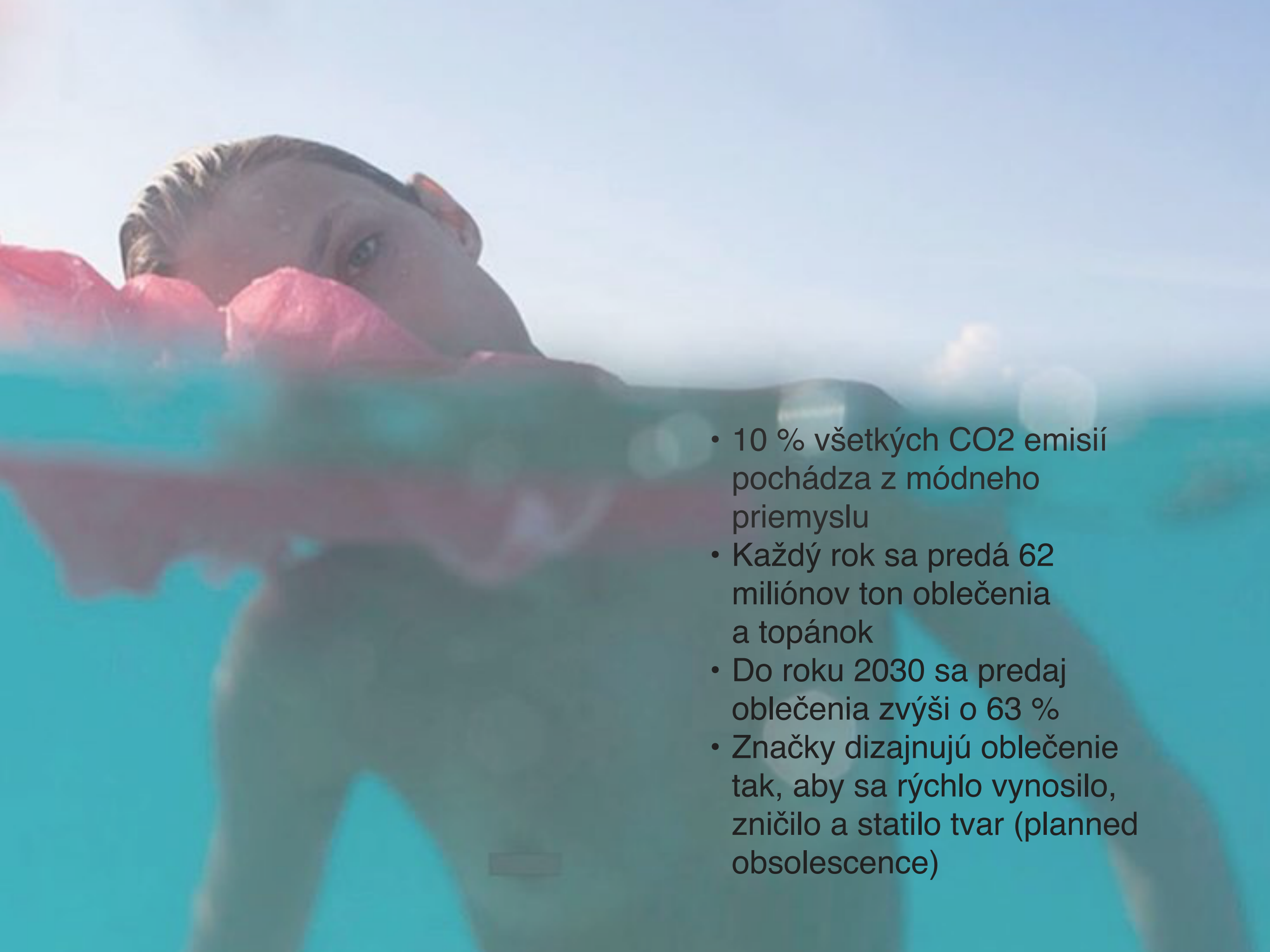
pomalá móda...

- Sustainable alebo conscious fashion prišla ako reakcia na neudržateľný biznis model rýchlej módy
- Prvé knihy, ktoré riešia znečisťovanie planéty, zlé podmienky na pracovisku, ľudské práva, chemikálie... začínajú vychádzať v roku 2012
- V roku 2013 sa zrútila textilná továreň v Dhake

smutné fakty

- Na výrobu jedného outfitu sa spotrebuje 10 000 litrov vody (džínsy a tričko)
- 11.8 miliárd kg textilného odpadu končí ročne na amerických skládkách
- Ročne sa vyprodukuje 80 miliárd kusov oblečenia
- To je 400% nárast oproti dvom dekádam dozadu
- 85 miliónov stromov sa ročne vyrúbe kvôli výrobe látok (30% sú pralesy a ohrozené územia)

-
- 10 % všetkých CO2 emisií pochádza z módného priemyslu
 - Každý rok sa predá 62 miliónov ton oblečenia a topánok
 - Do roku 2030 sa predaj oblečenia zvýši o 63 %
 - Značky dizajnujú oblečenie tak, aby sa rýchlo vynosilo, zničilo a statilo tvar (planned obsolescence)

- Z nového oblečenia sa stáva textilný odpad ešte predtým ako si ho niekto kúpi
- 3/5 všetkého oblečenia končí na skládke v ten istý rok ako bolo vyrobené
- Najvyužívanejším materiálom je polyester, trvá 200 rokov kým sa rozloží vo voľnej prírode

dopad na životné prostredie

- Rieka Citarum v Indonézii - jedna z najšpinavších na svete
- Tony ťažkých toxických látok: olovo, ortuť, arzén, nonylfenol, formáldehyd, meď, zinok

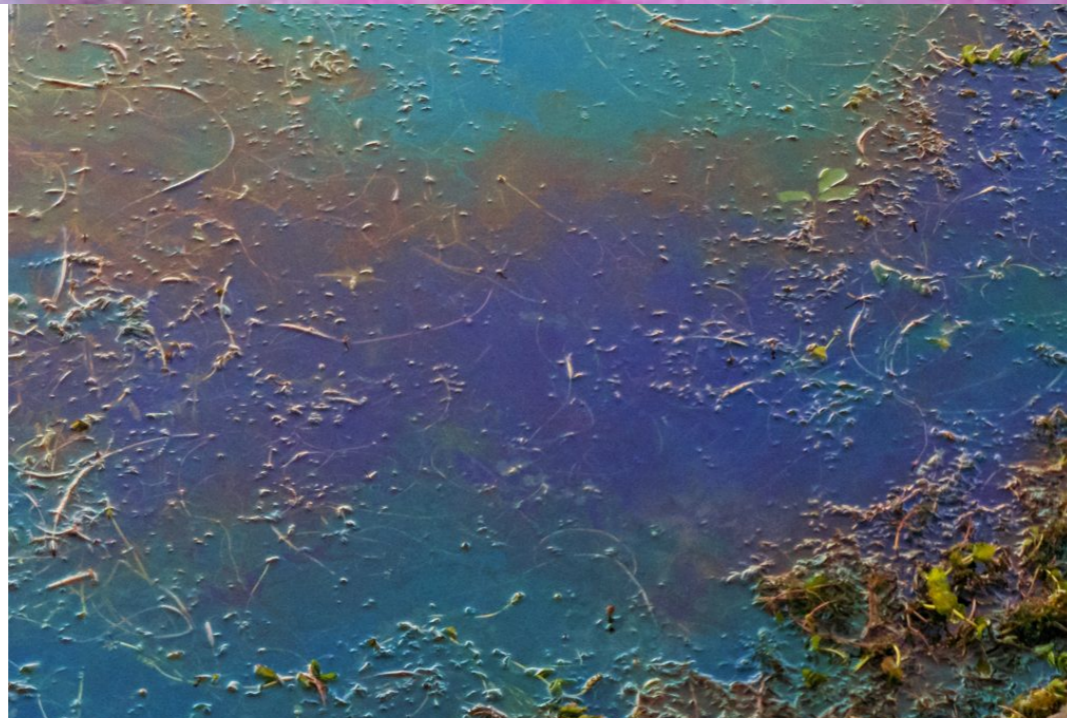
farbenie látok

- Znečistenie zdrojov pitnej vody
- Látka púšťa farbivo aj počas prania
- Európska únia zakázala dovoz textílií v obsahom nonylfenolu
- Pol milióna galónov čistej vody sa každoročne používa na farbenie textílií

Bangladesh's Polluted Waters: Rivers Dying Due to Dyeing

July 2, 2019 | I am Renew 0 Comments

chemikálie v látkach

- Chemikálie využívané v módnom priemysel sú toxické
- Ovpływňujú funkciu endokrinného systému (Endokrinná sústava alebo endokrinný systém je sústava endokrinných žliaz – žliaz s vnútorným vylučovaním. Tieto žľazy produkujú biologicky aktívne látky – hormóny, ktoré ovpływňujú činnosť rôznych orgánov tela a prenášajú informácie vo vnútri tela)
- Ovpływňujú stres, metabolizmus, reprodukčnú schopnosť, vývoj plodu...

My Little Black Dress Is Silently Killing Me!

Aralské jazero - bývalá
dominanta Kazachstanu a
Uzbekistanu

bavlna v Indii

- Firma Monsanto vytvorila geneticky modifikované semienka bavlny
- Zadĺžení indickí farmári
- V roku 2014 spáchalo samovraždu 8 000 farmárov z oblasti Maharashtra (indický bavlnový pás)
- Do dnešného dňa spáchalo samovraždu 250 000 indických farmárov
- 90% celkovej produkcie bavlny je pestovaná z GMO semienok

pracovné podmienky

- V Bangladéši pracujú v odevnom priemysle najmä ženy (85 %)
- Ich mesačný plat dosahuje cca. 60 EUR mesačne
- Pracujú 12 až 14 hodín denne
- 75 % pracovníkov šéfovia verbálne urážajú alebo fyzicky napádajú
- Nadčasy dosahujú až 140 hodín mesačne

pracovné podmienky

- 9 z 10 opýtaných Bangladéšanov si nemôžu dovoliť jedlo pre seba a ich rodinu
- Zvýšenie ceny oblečenia o 1 % by dokázalo zabezpečiť šičkám a zamestnancom fast fashion priemyslu dôstojný život

**Rana Plaza -
Dhaka - 24.4.2013**

Fashion Revolution

- Transparentnost'
- Etickost'
- Udržatel'nost'

Fashion Revolution

- 100 krajín sveta
- 275 miliónov participujúcich
- Carry Sommers & Ursula de Castro
- Transparency Index

KEY RESULTS

23% overall average score across the 250 brands reviewed in 2021

23% overall average score across the 239 brands reviewed since 2020

— No increase since 2020

25% Overall average score across the 188 brands reviewed since 2019

↑ Up 2 points since 2019

28% overall average score across the 139 brands reviewed since 2018

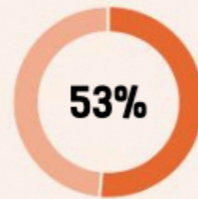
↑ Up 6 points since 2018

31% overall average score across the 92 brands reviewed since 2017

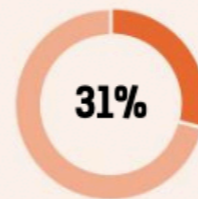
↑ Up 8 points since 2017

AVERAGE SCORE IN EACH SECTION

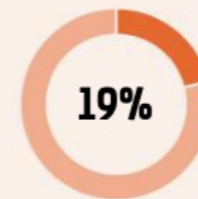
POLICY & COMMITMENTS

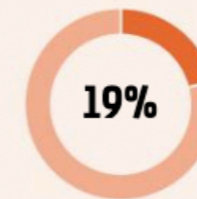
GOVERNANCE

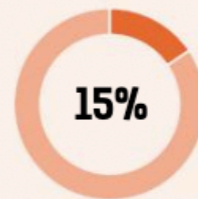
TRACEABILITY

KNOW, SHOW & FIX

SPOTLIGHT ISSUES

↑ TOP 10 SCORES IN 2021 (%)

OVS	78
H&M	68
The North Face, Timberland	66
C&A, Vans	65
Gildan	63
Esprit, United Colors of Benetton	60
Calvin Klein, Tommy Hilfiger, Van Heusen (PVH)	59
Gucci, Kmart Australia, Target Australia	56

↓ LOWEST SCORING BRANDS IN 2021 (%)

Belle	0	Semir	0
Big Bazaar - ffb	0	Tom Ford	0
Elie Tahari	0	Billabong	0
Jessica Simpson	0	Heilan Home	0
KOOVS	0	Quiksilver	0
Metersbonwe	0	Roxy	0
Mexx	0	celio	0
Youngor	0	Max Mara	0
Fashion Nova	0	New Yorker	0
Pepe Jeans	0	Tory Burch	0

1. POLICY & COMMITMENTS

RESULTS

0-5%	6-10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%
BCBGMAXAZRIA 5	DKNY 8	Fila 20	Canada Goose 30	Anthropologie 40	Carter's 50	Aritzia 60	Zeeman 70	ASICS 80	Gildan 90	OVS 94
Brunello Cucinelli 5	Nine West 8	Fanatics 20	Famous Footwear 30	Free people 40	REI 50	Lacoste 60	Amazon 70	CELINE 80	Bershka 89	Puma 94
celio 3	SHEIN 8	LL Bean 20	Buckle 30	Urban Outfitters 40	Costco 49	COACH 58	Decathlon 70	Dior 80	Calvin Klein 89	C&A 93
Max Mara 3		Dillard's 19	Splash 30	Chico's 39	Disney 49	Cortefiel 58	Fjällräven 70	Fendi 80	Massimo Dutti 89	Hermès 93
New Yorker 3		Justfab 19	Foot Locker 28	Cotton On 39	Dr. Martens 49	Kate Spade 58	Very 70	Louis Vuitton 80	Pull&Bear 89	Levi Strauss & Co 93
Tory Burch 3		Deichmann 18	Marni 28	Kiabi 39	Fossil 49	Lands' End 58	Woolworths South Africa 70	Marc Jacobs 80	Stradivarius 89	Converse 92
Billabong 2		Claire's 17	Tommy Bahama 27	Merrell 39	Bloomingdale's 48	Lidl 58	Bonprix 70	Superdry 80	Tommy Hilfiger 89	Jordan 92
Heilan Home 2		Aeropostale 17	Bosideng 26	Sandro 39	Hudson's Bay 48	Versace 58	Moncler 69	Big W 79	Van Heusen 89	Nike 92
Quiksilver 2		Beanpole 17	Carhartt 26	La Redoute 38	Macy's 48	Victoria's Secret 58	Sainsbury's 69	Lululemon 78	Zara 89	The North Face 92
Roxy 2		Eddie Bauer 16	Jil Sander 25	Skechers 37	Miu Miu 48	Michael Kors 58	New Look 68	Patagonia 78	Gucci 89	Timberland 92
Fashion Nova 2		Gerry Weber 16	Kaufland 25	Furla 36	Prada 48	Abercrombie & Fitch 57	Carrefour 67	Hugo Boss 77	Next 89	United Colors of Benetton 92
Pepe Jeans 2		Jockey 14	Ross Dress for Less 25	DSW 35	Saks Fifth Avenue (HBC) 48	American Eagle 57	Clarks 67	Walmart 77	Target 89	Vans 92
REVOLVE 2		Dolce & Gabbana 12	K-Way 24	AJIO 34	Burlington 47	Hollister Co. 57	Salvatore Ferragamo 67	Muji 75	G-Star RAW 87	Adidas 91
Semir 2		Longchamp 12	Express 23	Reliance Trends 34	CAROLL 47	KiK 57	UGG 67	Wrangler 74	H&M 87	Banana Republic 91
Tom Ford 2			ANTA 23	Takko 34	Joe Fresh 47	Morrisons 57	Armani 66	El Corte Inglés 73	Burberry 86	Gap 91
Belle 0			Triumph 23	Ermenegildo Zegna 33	Truworhs 47	Desigual 56	Tom Tailor 66	ALDI SOUTH 73	Tchibo 86	Old Navy 91
Big Bazaar - ffb 0			LC Waikiki 22	Kmart 33	Helly Hansen 46	Otto 56	Mango 65	Lindex 73	GU 86	Reebok 91
Elle Tahari 0			Sports Direct 22	Tod's 33	Chanel 45	Columbia Sportswear 55	Champion 64	Monoprix 73	Target Australia 86	
Jessica Simpson 0			Cole Haan 21	Valentino 31	Matalan 45	Falabella 55	Kathmandu 72	Asda 71	Uniqlo 86	
KOOVS 0					Paris 45	Kohl's 55	Ralph Lauren 71		Kmart Australia 86	
Metersbonwe 0					The Children's Place 45	Chloé 55	ALDI Nord 64		Balenciaga 85	
Mexx 0					ALDO 44	Pimkie 55	Fruit of the Loom 64		Bottega Veneta 85	
Youngor 0					HEMA 43	s.Oliver 55	Jack & Jones 64		Primark 85	
					MRP 43	Ted Baker 55	River Island 64		SAINT LAURENT 85	
					Bally 42	GUESS 54	Russell Athletic 64		Esprit 84	
					Diesel 42	Mizuno 54	TOPVALU COLLECTION 64		Tesco 84	
					Calzedonia 42	Carolina Herrera 53	Vero Moda 64		ASOS 83	
					Foschini 42	JD Sports 53	Dick's Sporting Goods 63		Marks & Spencer 83	
					Intimissimi 42	TJ Maxx 53	Prisma 63		Speedo 83	
					Tezenis 42	boohoo 52	Topman 63		Zalando 83	
					United Arrows 42	PrettyLittleThing 52	Topshop 63		Dressmann 82	
						Mammut 52	Ito-Yokado 62		The Warehouse 82	
						Reserved 52	John Lewis 61		New Balance 81	
						Li-Ning 51	Brooks Sport 61			
						Steve Madden 51				
						Under Armour 51				

* Brands ranked in numerical order by score out of 250, but shown as rounded-up percentage. Where brands have the same score, they are listed in alphabetical order.

FR Slovensko

- Premietanie dokumentov
- Fashion talks
- Workshopy
- Módne prehliadky upcyklovanej módy
- Prednášky

MENEJ OBLEČENIA
ZNAMENÁ VIAC ŠTÝLU.

Who
made
my
clothes?

ETHICAL
MANUFACTURE

ECO-FRIENDLY
PRODUCTION

SLOW
FASHION

REDUCED
CONSUMPTION

slow fashion

- Recyklácia & upcyklácia
- Materiály budúcnosti
- Lokálni dizajnéri
- Transparentné udržateľné značky
- SWAPY
- Second handy
- Kapsulový šatník
- Požičovne oblečenia
- Digitálna móda

#EverydayEthical

www.bethanypaigeaustin.com

HOW TO RECYCLE a [plastic bag]

HOW TO UPCYCLE a [plastic bag]

recyklácia & upcyklácia

- recyklácia = opätovné využitie nejakého materiálu
- upcyklácia = opätovné využitie materiálu bez znehodnotenia jeho kvality a zloženia

materiály budúcnosti

- Inovácie & technológie
- Extrahovanie a tkanie vláknien z takmer všetkého, čo si vieme predstaviť
- Odpad použitý na vytvorenie vláknien a látok

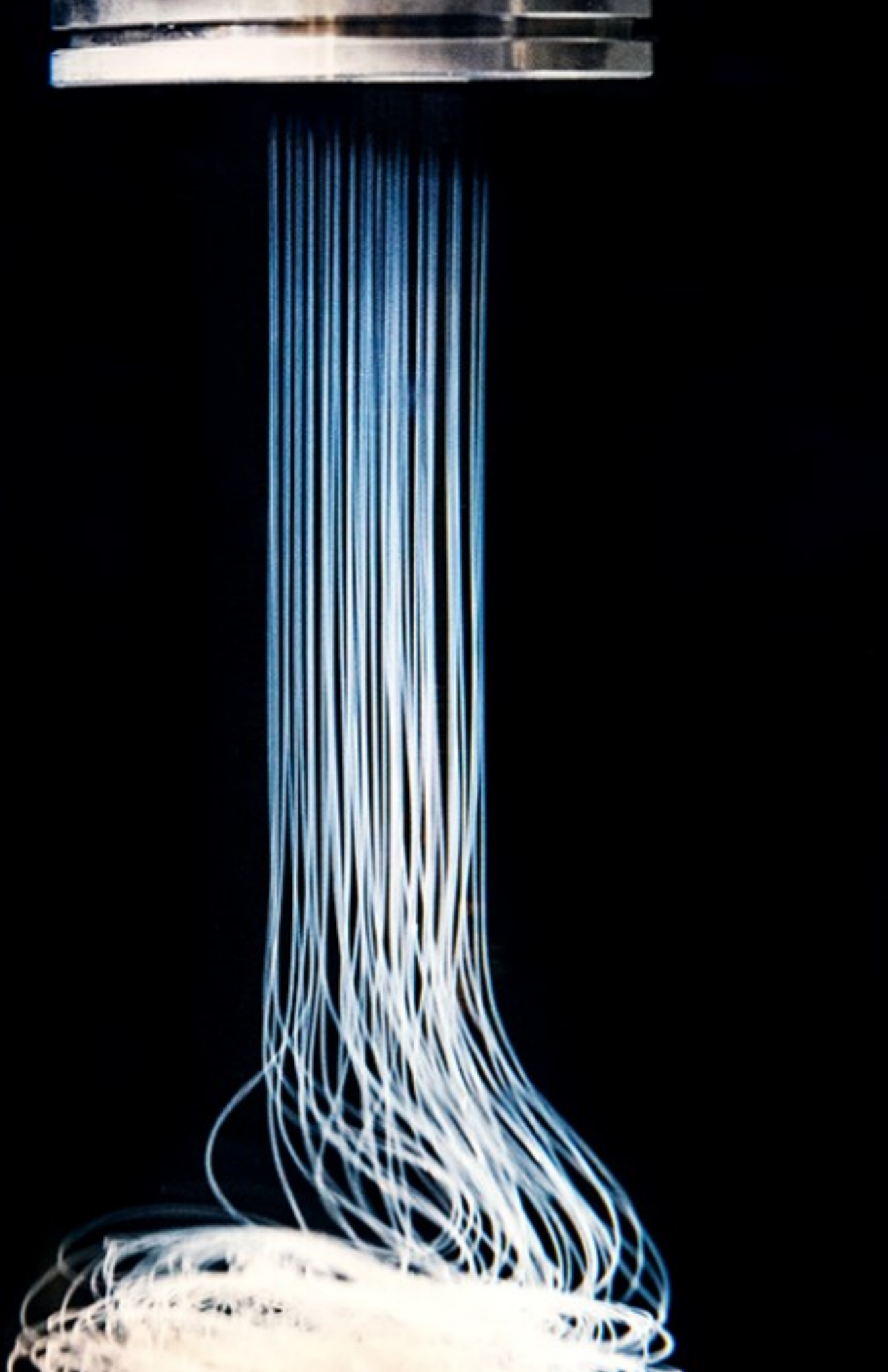
materiály budúcnosti

- Mliečna bavlna je druh tkaniny, ktorá sa vyrába z kazeínového prášku v mlieku
- Tento druh tkaniny sa nazýva aj mliečna vláknina alebo kazeínová vláknina a historicky sa miešala s množstvom látok, aby im poskytla textúru podobnú bavlně a pevnosť v ťahu.

materiály budúcnosti

- Projekt Biolace si predstavuje budúcnosť, v ktorej sú závody mini továrňami zodpovednými za výrobu potravín a textilu

materiály budúcnosti

- Mikro hodváb - špeciálna technológia produkcie syntetických pavučín

materiály budúcnosti

- Orange fibre - materiál vyrobený z vedľajších produktov citrusovej šťavy (extrahujú citrusovú celulózu)
- Pinatex je rastlinná koža z odpadových vlákien ananasovníka

ECONYL[®]

ENDLESS POSSIBILITIES

Tencel/lyocell

Forest

Wood

Pulp

Fibre

Yarn

Fabric

End Product

ako rozmýšľať?

1. Vyber si etické značky
2. Rozmýšľaj o svojom nákupe
3. Kvalita je viac ako kvantita
4. Nadčasovosť namiesto trendov
5. Sekáč/SWAP/bazár
6. Nakupuj lokálne
7. Nakupuj menej
8. Appka Good on you

Fashion LIVE!

- Platforma pre slovenský dizajn
- Prehliadky
- Fashion talky
- Predajné showroomy

Top slovenskí dizajnéri

Martin Hrčá

- Dokonalý remeselník
- Vychádza z naturalizmu prírody
- Tvorí zo vznešených materiálov

Top slovenskí dizajnéri

Lenka Sršňová

- Kráľovná farieb
- Využíva technológie na tvorbu vlastných dezénov
- Merchové kolekcie aj v iných produktových líniách (tenisky Tikoki, ponožky, opasky, plavky)

Top slovenskí dizajnéri

Marcel Holubec

- Jasný rukopis
- Balansuje medzi umením a módnou tvorbou
- Neradičné siluety
- Inšpirácia Francúzskom

Top slovenskí dizajnéri

Boris Hanečka

- Originálny a nápaditý
- Tvorba ide nad rámec módy (porcelánové bábiky, brošne, firemné produkty)
- Oblúbený pre svoj šarm - "novodobý Shakespeare"

Top slovenskí dizajnéri

Michaela Ľuptáková

- Vie vytvoriť krásnu siluetu
- Špecializácia na večerné šaty
- Zo ženy vie urobiť FEMME FATALE

Top slovenskí dizajnéri

Petra Kubíková

- Inšpirovaná ázijským dizajnom - Yamamoto Issey Miyake
- Funkčná, pohodlná móda
- Pracuje ako prekladateľka a učiteľka Japončiny
- Pracuje s prírodnými materiálmi - vlnou, kožou a bavlnou

Top slovenskí dizajnéri

Andrea Pojezdálová

- Má rada monochromatickosť
- Dôraz na siluetu a štruktúru
- Ovláda tradičné textilné techniky

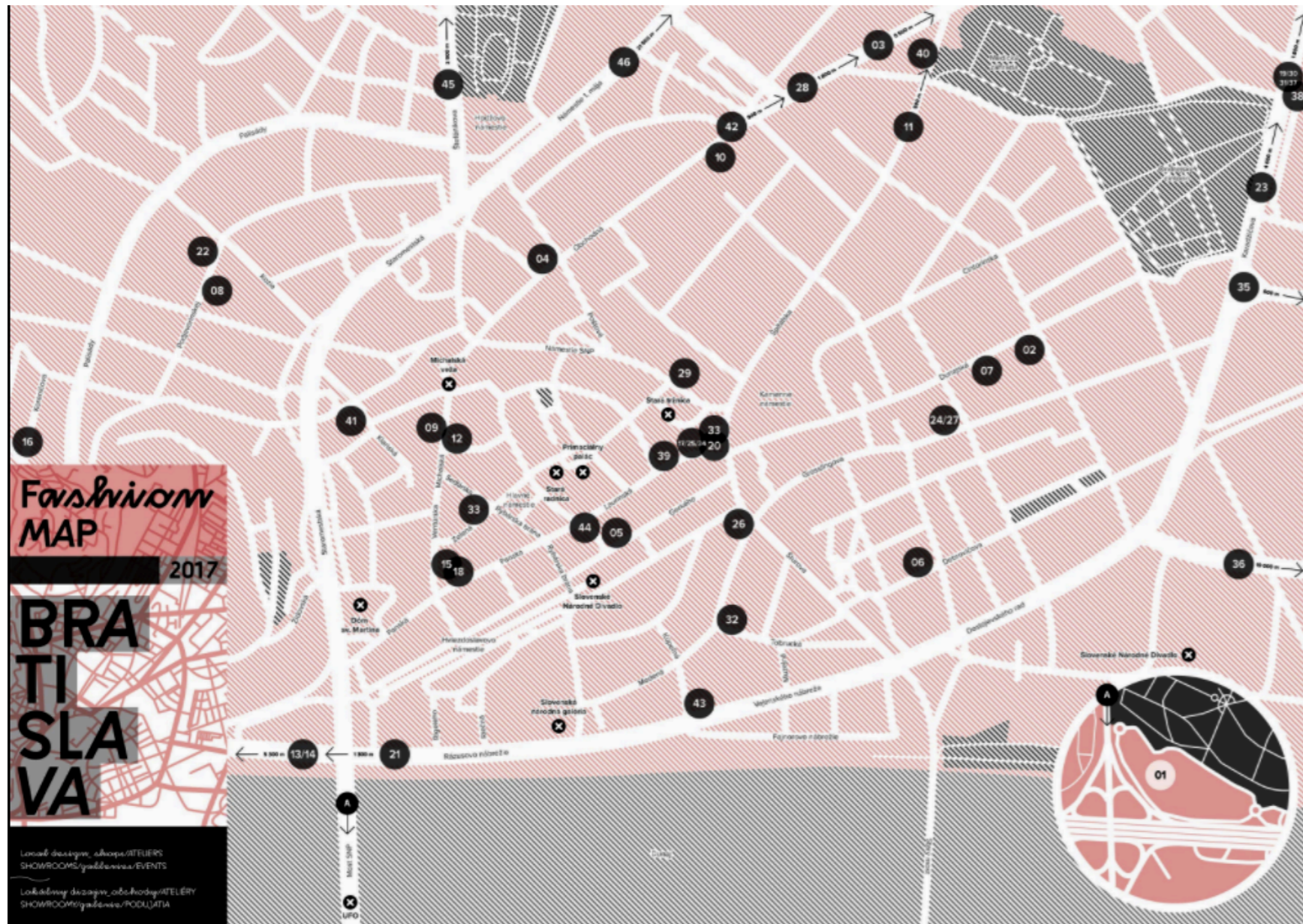
Top slovenskí dizajnéri

Shortlist

- Buffet Clothing
- Ida Sandor
- Izabela Komjati
- Jana Gavalcová
- Jana Kuzmová
- Pujd
- Richard Rozbora
- Veronika Lokajíčková
- Pavol Dendis
- Zoltán Tóth

Bratislava Fashion Map

Bojovníci za udržateľnosť

- **Maja Božovič** upcycluje staré oblečenie, záclony, dokonca obrusy či posteľné prádlo
- Vyhľadáva transparentných dodávateľov
- Nadčasová a kvalitná móda

Digitálna móda

Katka Mydliarová

- **Metarials** - digitálna móda, ktorá nevytvára odpad
- Rieši problémy so samplingom, veľkosťami a personalizáciou
- DressX - virtuálne obliekanie má nižšiu uhlíkovú stopu
- **Metaverse** - digitálny universe

Bojovníci za udržateľnosť

- **Soňa Vidiečanová** experimentuje s materiálmi ako korok
- Nefarbená bavlna
- Medzi jej najnovšie projekty patrí značka Créeme - organické spodné prádlo, pánske tričká

Bojovníci za udržateľnosť

- **Silvia Hollá** momentálne žije a pôsobí v Taliansku
- Pri tvorbe používa len udržateľné materiály
- Aktuálne experimentuje s vláknami z dreva a kameňa

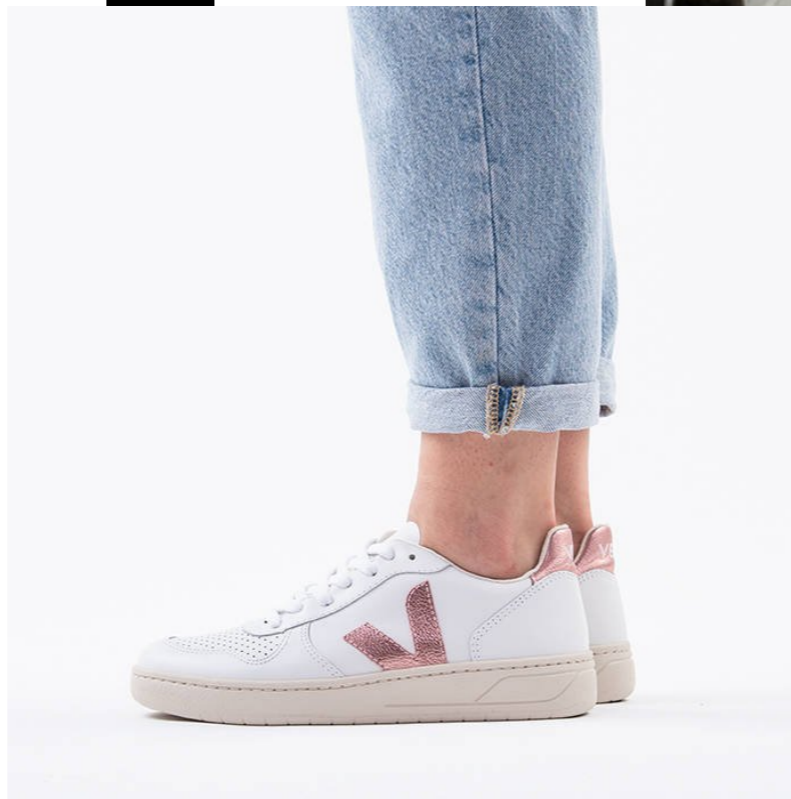
Bojovníci za udržateľnosť

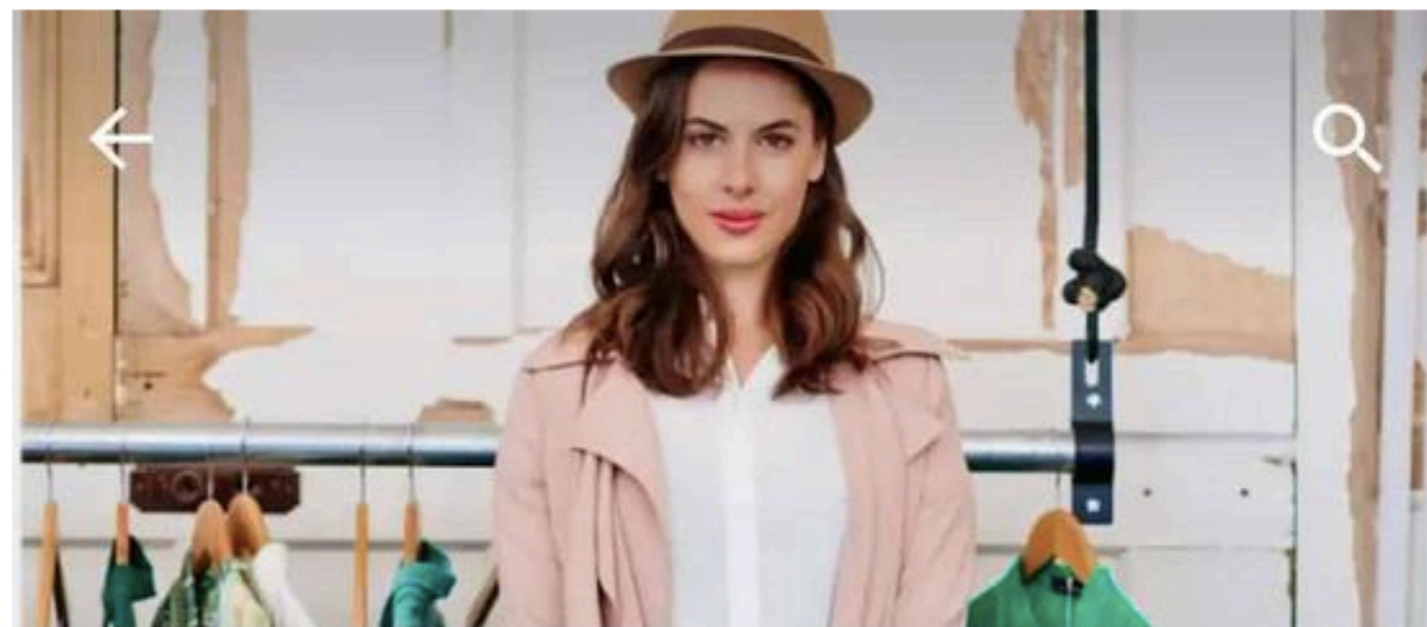
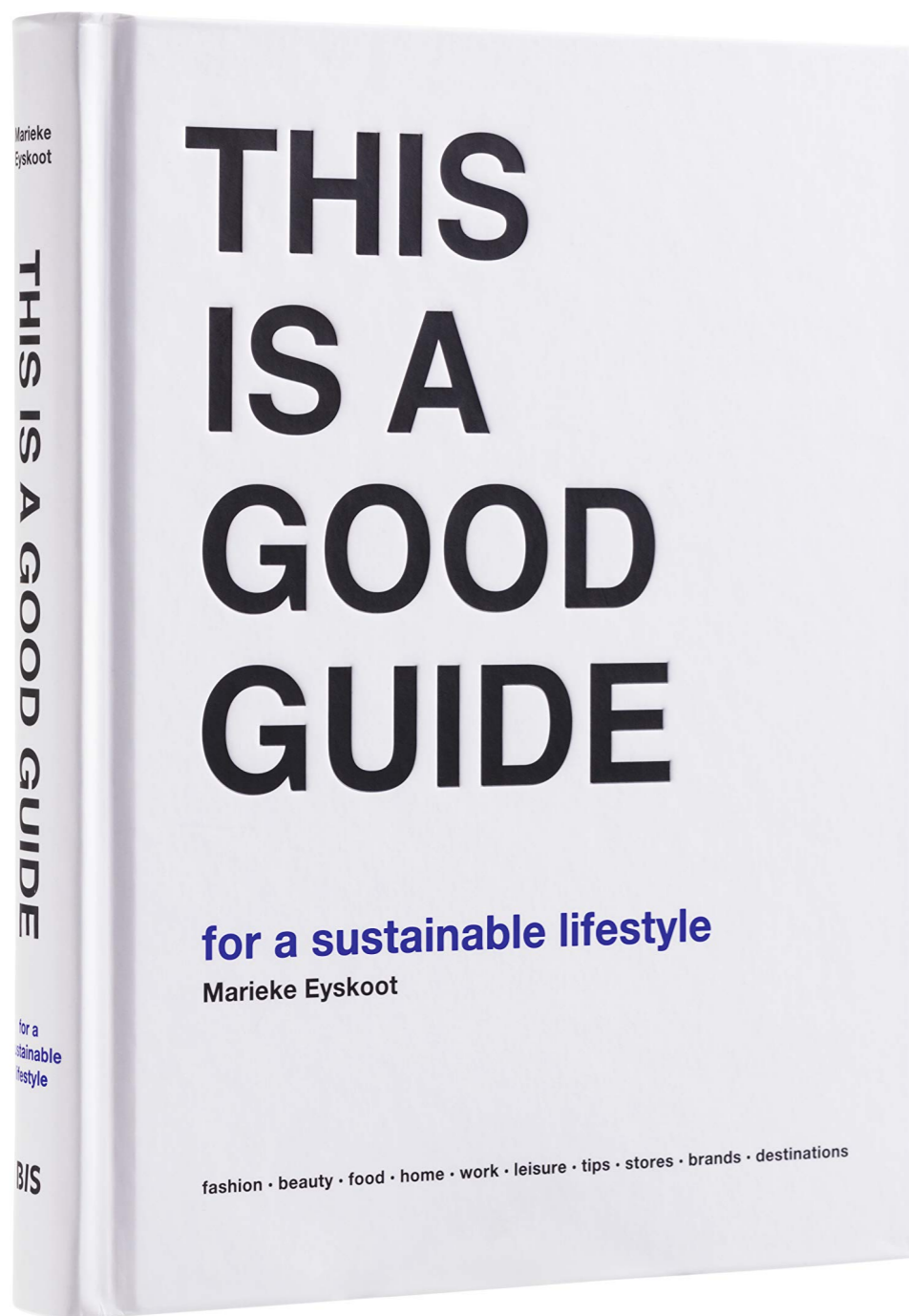
- Unikátny second hand **NOSENE**
- Tvorí pod vlastnou značkou Renewals by NOSENE
- Pravidelne usporadúva dobré nakupovanie s významnými osobnosťami

Udržitelné světové značky

- People Tree
- Dedicated
- Armed Angels
- Mayamiko
- Colourful Standard
- Knowledge Cotton Apparel
- Jan n June
- Filippa K
- Fjallraven
- Patagonia
- Veja
- Good news London
- Flamingos Life

Good On You – Ethical Fashion

Good On You

3 PEGI 3

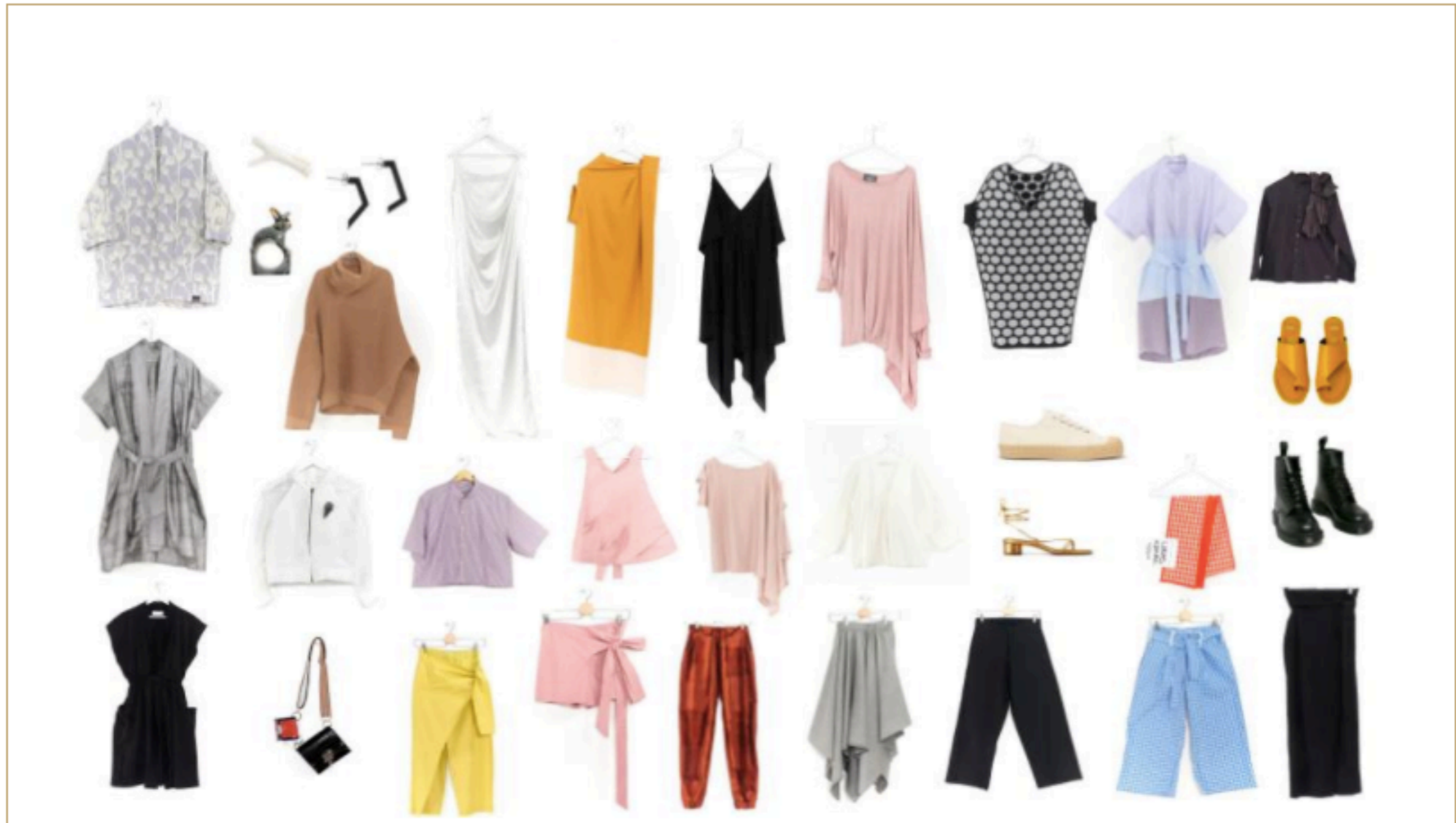
INŠTALOVAŤ

Kapsulový Šatník

- Pojem „kapsulový šatník“ vnikol v 70. rokoch minulého storočia ako odpoveď na potrebu optimalizovať šatník žien pracujúcich v biznis sfére, dá sa povedať, že ho založila Susie Faux, majiteľka butiky, ktorá navrhla zopár nadčasových modelov
- Mal by obsahovať 40 kusov oblečenia

Kapsulový Šatník

Maria

Kondo

- Daj všetko na jednu kopy
- Nechaj si len to, čo miluješ
- Poďakuj veciam, s ktorými sa lúčiš
- Každá vec, ktorú si nechávaš, má mať svoj domov
- Upratuj podľa kategórie
- Upratuj podľa veľkosti
- Skladaj vertikálne
- Nech je všetko viditeľné
- Poďakuj svojmu bytu a domu

**WHEN YOU HOARDED
CLOTHES FOR 20 YEARS**

**AND ONLY 3
ACTUALLY FIT PROPERLY**

20/09/2010 06:23

The BUYERARCHY
of NEEDS
(with apologies
to Maslow)

sarahl.com

Babsy Jagušák
barbara.jagusak@gmail.com
@babsyheriban on Insta

